

1974

1980

2016

ALPOM - İLK YERLİ SİRKÜLASYON POMPA ÜRETİMİ

Alarko'nun kuruluş ve gelişme yıllarında esas faaliyet alanı "ısıtma ve kalorifer tesisatı" olduğu için brülör ve sirkülasyon pompası temel ürünlerdi. Elle kontrol edilen kumanda panoları yerli üretiliyordu. Brülör ve sirkülasyon pompası henüz Türkiye'de üretilmiyor, dışardan ithal ediliyordu. Bu süreçte Alarko Sanayi Ticaret'in (AST) sirkülasyon pompası aldığı İsviçre'deki K. Rüttschi Pumpenbau Brugg firması ile kurduğu iş ortaklığı, karşılıklı güven içinde, uzun yıllar verimli bir şekilde sürecekti. Önce "Perfecta" markalı sirkülasyon pompasının ithal edilmesiyle başlayan ilişkiler, daha sonra, "lisanslı" imalat şekline dönüşecekti. Alpom Fabrikası'nın kurulmasından sonra, AST'in o zamana kadar kazandığı deneyim ile "ALPOM" markası altında kendi pompasını üretmesi aşamasına gelecekti.

Alarko-ALPOM'un 1974 yılında kurulduktan sonra ilk logosu

K. Rüttschi pompa fabrikası (2016)

AST, başlangıçta sirkülasyon pompalarını değişik firmalardan sağlıyordu. 1960'ların başında özellikle İstanbul ve Ankara'da modern konut yapımındaki hızlı gelişme sonucu ısıtma ve kalorifer tesisatı pazarı da genişlemişti. Bu durum sirkülasyon pompaları konusunda daha sürekli ve güvenilir ilişkilerin kurulmasını zorunlu kılıyordu. Yaptığı araştırmalar sonunda, 1967 yılında K. Rüttschi firması ile ilişki kuruldu. K. Rüttschi firması pompa alanında 60 yıllık bir deneyime sahipti. 1946 yılında "Perfecta" markası ile sirkülasyon pompası üretimine de başlamıştı. Alarko ile tanıştıklarında, Avrupa ölçeğinde orta büyüklükte bir kuruluştu. AST ile K. Rüttschi arasındaki iş ortaklığı santrifüj ve sirkülasyon pompaları ithalatı ile başladı.

AST, 1967 yılında yayınladığı ilk "Perfecta Tulumbaları" broşüründe Perfecta pom-

alarko tarihten

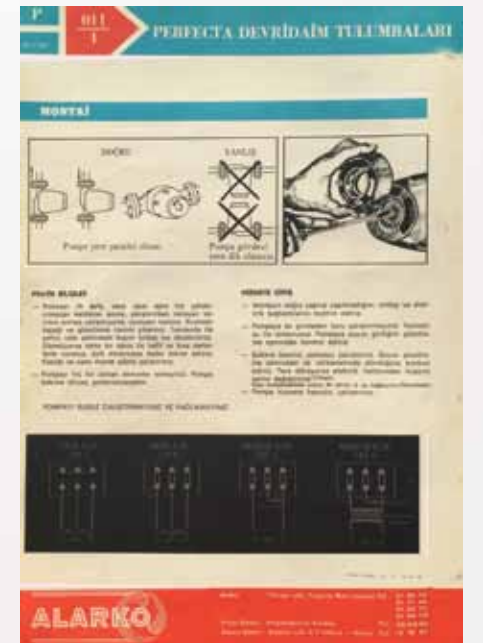

AST'nin Perfecta pompalarını tanıtan bir ilanı (1967) pazarının özellikleri ve üstünlüklerini şöyle sunuyordu: "Perfecta tulumbaları, İsviçre Rüttschi Pumpenbau Brugg fabrikasının 60

senelik tecrübelerinin neticesidir. Perfecta tulumbaları %76 ila %82 gibi çok yüksek bir randımanla çalıştığı cihetle diğer markalara nisbetle daha küçük bir elektrik motoru ile aynı işi görür. Bu suretle tulumba maliyeti 1-2 sene zarfında amorti edilebilir". Bu iddialı tanıtım, o günün ısıtma pazarı için alışılmadık ve etkileyici bir içerikti. AST'nin bu türde ürün ve firma tanıtımları ısıtma-havalandırma ve hava koşullandırma pazarında teknik temelli pazarlama konseptlerinin oluşmasında etkili oldu.

Broşürün ikinci sayfasında "Sirkülatör (Devridaim Pompası) Nedir?" başlıklı bölümde şu bilgiler veriliyordu: "Sirkülatör, kalorifer tesisatında ısınmayı temin edecek miktarda

AST'nin 1967 yılında yayınladığı 4 sayfalık ilk "Perfecta Devridaim Tulumbaları" broşürünün ilk ve son sayfaları

sıcak suyun kazan ve radyatörler arasında dolaşımını sağlayan bir cihazdır. Bir kalorifer tesisatında kazan, gidiş borusu, ısı yayıcı cihaz ve dönüş borusu kapalı bir devre meydana getirir. Bu devredeki su henüz ısınmamış iken hareketsizdir. Kazandaki su ısınınca yükselmeye başlar ve yerini ısınmamış suya terk eder. Suyun bu hareketini sağlamak ve kolaylaştırmak için devreye sirkülasyon konur. Şu halde sirkülasyon istenen miktarda sıcak suyun bu devrede dolaşımını sağlayacak bir devridaim pompasıdır”.

“Sirkülasyon Nasıl Seçilir” başlığı altındaki bölümde ise “Sirkülasyonun monte edileceği binanın kalorifer projesi yok ise ve “pompa karakteristikleri belli değil ise” denilerek “ampirik formüllerle” tesisatın ısı ihtiyacına, radyatör metrekaresine, ısıtılacak hacime, kazanın ısıtma yüzeyine göre debi hesabı açıklanıyordu.

İlk broşürde sirkülasyon pompasını tanıttığı en temel bilgilere yer verilmesi, kalorifer projesi olmayan binalar için ampirik seçim yöntemlerinin açıklanması konutlarda ısıtma ve kalorifer işlerinin, 1960’lı yılların sonuna doğru henüz başlangıç aşamasında olduğunu, bu işlerin müteahhitler ve ustalar üzerinden yürütüldüğünü gösteriyor. Alarko’nun bu alandaki üstünlüğü “pompa basıncını projeden okuyunuz veya bir mühendise sorunuz” dendiğinden sonra, büyük harflerle, “ALARKO SATIŞ MAĞAZALARINDA SİZİN PROBLEMİNİZİ HALLEDECEK MÜHENDİSLER HAZIRDIR” sözleri ile ifade ediliyor. 1968 yılında kalorifer sistemlerinde kullanılan cihazlar için “kalite belgesi” uygulamasına geçilecek, önceleri Makine Mühendisleri Odası” tarafından yapılan işlemler, 1984 yılında gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra Türk Standartları Enstitüsü tarafından yürütülecektir.

AST’nin “Tulumbalar”la ilgili yayınladığı teknik bülten 1967-(solda), montaj ve servis talimatları 1967- (ortada), “Debi ve Manometrik Yükseklik ve Kullanma Maksadına Göre Tulumba Tipinin Tayini” bülteni 1973 (sağda)

Bu başlangıç sürecinde Alarko açıklayıcı ve veriler sağlayan broşürleri, teknik yayınlar, seçim abakları ve uzmanlaşmış mühendis kadroları ile ısıtma pazarındaki bilgi ve veri eksikliklerinin giderilmesinde öncülük yapmış ve teknik gelişmede etkin olmuştur.

AST, K.Rütschi ile geliştirdiği ilişkiler içinde, 1970 yılına gelmeden iki-üç sene gibi kısa bir sürede, Alsac Fabrikası’nda Rütschi markası altında sirkülasyon, tek ve çok kademeli santrifüj pompalar ile “akaryakıt ve viskoz sıvılar” için Viking ve Alweiler dışı

AST’nin yayınladığı 2 sayfalık Perfecta Sirkülasyon Pompalarını tanıtan İngilizce dokümanın arka sayfasında yer alan ilan (1970)

pompalarının üretimine başladı.

Geçen sayıdaki bölümde belirttiğimiz gibi, 1973 yılı sonunda pompa üretiminde 8 mühendis ve yüksek mühendis, 36 beyaz yakalı uzman ve personel, 135 teknisyen ve işçi çalışıyordu ve iş hacmi 17 milyon TL’yi bulmuştu. Bu noktada pompa üretiminin ayrı bir müessese olarak yeniden

örgütlenmesi de gündeme geldi. 1974 yılında “Alarko Sanayi ve Ticaret A.Ş. Pompa ve Motor İmalat Müessesesi”, kısaca “ALPOM” kuruldu. 1974 yılı AST Faaliyet Raporu’nda ALPOM’un kurulmasından sonra bir yıllık faaliyet sonucunda, “personel sayısında hiçbir artış olmadan üretimin %30 oranında artarak 24 milyon TL’yi bulduğu” açıklanıyordu. Bu durum 1974 yılında gerçekleştirilen yeni Alarko Şirketler Topluluğu organizasyonunun başarılı olduğunun da bir göstergesiydi.

ALPOM’un kurulmasından sonra “Perfecta” markası ile POV, NCP ve SRP modeli sirkülasyon pompası üretimi sürerken, ilk kez “ALPOM” markası altında, Perfecta NCP ve SRO modellerine eşdeğer KRP modeli pompaların üretimine de başlandı. Ancak daha sonra ALPOM markasından vaz geçildi. 1983 yılında ALPOM Fabrikası Dudullu Sanayi Bölgesi’ndeki yeni fabrikasına taşındıktan sonra sirkülasyon pompaları

ALPOM logosu ile üretilen Perfecta markalı ilk sirkülasyon pompasının broşür kapağı (1974)

ALARKO- ALPOM markası ile üretilmeye başlandı.

2000’li yıllarda ALPOM, dünyada gelişen çevre korumacı ve yüksek verimli teknoloji üzerinde yoğunlaştı. AR-GE çalışmaları ile geleneksel tek ve üç hızlı pompalardan farklı olarak sürekli ideal çalışma noktasında çalışan, bu sayede yüksek enerji tasarrufu sağlayan, “A Sınıfı” enerji verimliliğine sahip olan elektronik kontrollü, değişken devirli Alarko Optima ve Alarko TRONIC sirkülasyon pompalarını üreterek pompa sektöründeki öncülük durumunu sürdürdü.

Bu dönemleri ileride inceleyeceğiz.